

GS Beslisdocument: Besluitvorming GS

GS-Vergaderdatum 25 maart 2025	Bespreking Besluitvormend	Vertrouwelijk Nee
Akkoord Concerncontrol Nvt, geen zwaar dossier	Urgent Nee	Case/documentnummer C2352772/ 6088574
Programma Natuur		Portefeuillehouder mevrouw H.I. Roijackers
Opdrachtgever/Programmamanager 5.1.2.e 5.1.2.e		Telefoon/email 5.1.2.e
Auteur 5.1.2.e 5.1.2.e		Telefoon/email 5.1.2.e
Onderwerp In te stemmen met het aanwijzen van een subsidiegebied in Zuidwest-Brabant t.b.v. preventieve maatregelen ter voorkomen van wolvenschade		

Voorstel

1. Instemmen met het aanwijzen van het subsidiegebied in Zuidwest-Brabant t.v.b. preventie maatregelen ter voorkoming van wolvenschade, zoals weergegeven op kaart in de bijlage

Tekst Openbare Besluitenlijst

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant heeft in Zuidwest-Brabant een subsidiegebied aangewezen voor het nemen van preventie maatregelen tegen wolvenschade. Monitoringsgegevens wijzen uit dat in dit gebied vaker wolven voorkomen. Met de aanwijzing van het subsidiegebied kunnen dierhouders subsidie aanvragen voor de aanleg van preventieve maatregelen om wolvenschade te voorkomen. Het aangewezen subsidiegebied omvat de gemeenten Woensdrecht, Bergen op Zoom, Roosendaal, Rucphen en Zundert. GS heeft eerder een subsidiegebied aangewezen in het gebied De Groote Heide. Buiten deze twee subsidiegebieden bestaan er ook subsidiemogelijkheden in geval van urgentie, d.w.z. wanneer een zwervende wolf daadwerkelijk schade aanricht. Meer informatie over de wolf, preventieve maatregelen en subsidiemogelijkheden is te vinden op de website van provincie Brabant en BIJ12.

Naam woordvoerder: 5.1.2.e

Aanleiding en doel

Sinds 2020 komen er met enige regelmaat wolven voor in Brabant. Het zijn voornamelijk zwervende wolven, die na een kort bezoek Brabant weer verlaten. Soms vestigt een wolf zich permanent in een geschikt leefgebied. Dit is voorgekomen in het gebied De Groote Heide van september 2020 tot juni

2023. Omdat het risico op schade aan landbouwhuisdieren groter is, in gebieden waar wolven vaker voorkomen of zich permanent vestigen kan GS besluiten om daarvoor een subsidiegebied aan te wijzen. In een subsidiegebied kunnen dierhouders op voorhand subsidie aanvragen voor preventieve maatregelen en om schade aan gehouden dieren te voorkomen. Buiten de aangewezen subsidiegebieden kan dit enkel in geval van urgentie. Sinds 2023 heeft een wolf zich gevestigd in het grensoverschrijdend natuurgebied De Kalmthoutse heide. Uit monitoringgegevens blijkt dat deze wolf zijn leefgebied voornamelijk aan de Vlaamse zijde van de grens heeft maar zich ook ophoudt aan Brabantse zijde. In 2024 werd langere tijd ook een andere wolf waargenomen in het natuurgebied Het Markiezaat. Daarnaast komen in een ruimer gebied in Zuidwest-Brabant regelmatig zwervende wolven voor. In november 2024 is een zwervende wolf aangereden op de A4 bij Woensdrecht. Ook zijn in dit gebied onbeschermde schapen aangevallen. Om dierhouders in het betreffende gebied te stimuleren om preventieve maatregelen te nemen is het zinvol in Zuidwest-Brabant een grootschalig en aaneengesloten subsidiegebied aan te wijzen. Het gebied omvat de gemeenten: Woensdrecht, Bergen op Zoom, Roosendaal, Rucphen en Zundert.

Argumenten

- 1.1 In Zuidwest-Brabant komen regelmatig zwervende wolven voor en is er delen van het gebied mogelijk sprake van permanente vestiging. Hiermee is het risico op schade aan landbouwhuisdieren groter dan in andere gebieden van Brabant.
- 1.2 Binnen een subsidiegebied komen dierhouders in aanmerking voor subsidies voor preventieve maatregelen en worden daarmee geacht om hun dieren te beschermen tegen wolvenschade.
- 1.3 Het aanwijzen van subsidiegebieden past binnen het huidige Wolvenplan 2019 en het nog vast te stellen concept Wolvenplan 2025. Hierin zijn afspraken gemaakt dat provincies naar eigen inzicht subsidiegebieden kunnen aanwijzen, wanneer daar regelmatig of permanent wolven voorkomen.
- 1.4 Door het subsidiegebied op basis van gemeenten te begrenzen, ontstaat een duidelijk en afgebakend subsidiegebied. Het gebied in Zuidwest-Brabant sluit daarmee naadloos aan op het eerder vastgestelde subsidiegebied aan de Vlaamse zijde van de grens.
- 1.5 De begrenzing van het subsidiegebied kan te allen tijde aangepast worden mochten monitoringsgegevens daar aanleiding toe geven.
- 1.6 Het voorstel is besproken in de Brabantse wolvencommissie (23 jan. 2025) die het voorstel ondersteunt. De commissie adviseert GS om met de aanwijzing van het gebied ook actieve communicatie over de wolf en subsidiemogelijkheden in te zetten samen met organisaties uit de wolvencommissie, de vijf gemeenten en de provincie Zeeland.
- 1.7 De eerder gevestigde wolf in het gebied De Groote Heide is om onbekende reden verdwenen. Het is verstandig om dit subsidiegebied wel aan te houden omdat er zo nu en dan zwervende wolven worden waargenomen en de kans aanwezig is dat een wolf zich opnieuw vestigt.
- 1.8 Voor het aanwijzen van het subsidiegebied zuidwest-Brabant is geen extra financiering nodig omdat de bestaande regeling preventieve maatregelen wolvenschade opengesteld tot 28 nov 2025. Het beschikbare plafondbudget is vooralsnog toereikend.

Kanttekeningen

1. Het is een wettelijke verantwoordelijkheid van dierhouders om hun dieren te beschermen tegen schade door in het wild levende dieren. Bij aanvragen voor schadetegemoetkoming moet dus eerst getoetst worden of er voldoende preventieve maatregelen genomen zijn. Aanvankelijk hebben provincies in 2019 afgesproken om dierhouders drie jaar de tijd geven om zich voor te bereiden op de komst van de wolf. In deze periode werden geen preventieve maatregelen vereist als voorwaarden voor schadetegemoetkoming. In 2022 is beleid verlengd tot aan de vaststelling van een nieuw Wolvenplan. In het concept Wolvenplan 2025 is opgenomen dat provincies in een aangewezen subsidiegebied (= wolven leefgebied en dus risicogebied) van dierhouders kunnen vereisen om preventieve maatregelen te nemen om in aanmerking te komen voor schadetegemoetkoming. Provincies kunnen dierhouders daar twee jaar de tijd voor geven. De Brabantse wolvencommissie adviseert hierover aan GS (beleidsbrief maart 2024) dat het gefaseerd afbouwen van schadetegemoetkoming maatschappelijk te verantwoorden is, maar niet eerder dan nadat de provincie subsidie heeft opengesteld en dierhouders daarover actief heeft geïnformeerd. Buiten een aangewezen subsidiegebied is wolvenschade onvoldoende voorzienbaar en is het voorstel om geen preventieve maatregelen te vereisen als voorwaarde voor schadetegemoetkoming. Met het vaststellen van de wijzigingen in het concept Wolvenplan 2025, dienen de provinciale beleidsregels hierop aangepast te worden.
2. De subsidieregeling voor preventieve maatregelen dekt de aanschaf en in sommige gevallen ook aanleg van preventieve maatregelen zoals stroomrasters. De kosten voor arbeid, beheer en onderhoud worden niet vergoed. Volgens landbouworganisaties is dit een (economische) reden voor de onderbenutting van de subsidieregeling. De provincies hebben destijds verkend wat de mogelijkheden zijn om de kosten voor arbeid, onderhoud en beheer te vergoeden. De conclusie was dat hiervoor mogelijkheden zijn. In de uitwerking van Landelijke Aanpak Wolven stelt LNVN voor om deze mogelijkheden opnieuw te onderzoeken bijvoorbeeld vanuit Europese gelden.

Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om subsidie open te stellen voor preventieve maatregelen om wolvenschade te voorkomen en daartoe subsidiegebieden aan te wijzen.

Financiën en relatie met begroting

Kosten/opbrengsten verbonden aan dit voorstel

Jaar	Bedrag	Ten laste/gunste van post	Product

Risico's en gevolgen

Juridisch:

Opgesteld in samenwerking met:

Financieel:

Opgesteld in samenwerking met:

Europees:

Opgesteld in samenwerking met:

Strategie & Kennis:

Opgesteld in samenwerking met:

Personele capaciteit:

Opgesteld in samenwerking met:

Concerncontrol:

Opgesteld in samenwerking met:

Actieve communicatie:

Opgesteld in samenwerking met:

Urgent

Nee

Bijlage(n)Corsa stuknummer
document

Bijvoegen voor GS

Kaart en onderbouwing subsidiegebied

Ja